

Saksbehandler: Per Kristian Aschim

Referanser:

KR 46/08

SKR 39/08

Saksdokumenter:

Ingen

Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)

Sammendrag

Kirkerådets sak KR 46/08 "Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)", har noen punkter som vedrører statutter for henholdsvis Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd.

Som følge av at det ikke lenger skal velges 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag, er det behov for å gjøre justeringer i Kirkemøtets forretningsorden og i Statutter for Mellomkirkelig råd og Statutter for Samisk kirkeråd.

Saken dreier seg primært om konsekvensene for leder i MKR og SKR av at det foreslås å avvikle ordningen med valg av 5 representanter til Kirkemøtet på fritt grunnlag.

Det foreslås at Mellomkirkelig råd behandler punktene E og F i saken.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd anbefaler det framlagte forslag til endringer i Statutter for Mellomkirkelig råd og Kirkemøtets forretningsorden med følgende merknader:

-
-

Saksorientering

I henhold til den politiske avtale av 10.april 2008 og St.meld. 17 (2007-2008) skal det i årene 2008-2011 gjennomføres en demokratireform i Den norske kirke. Reformen skal innebære etablering av reelle valgmuligheter, økt bruk av direktevalg og kirkevalg samtidig med offentlige valg. Det bør gjennomføres forsøk med ulike ordninger. Demokratireformen skal gjennomføres med utgangspunkt i innstillingen *Styrket demokrati i Den norske kirke* fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Kultur- og Kirke departementet. Innstillingen ble avgitt 13. mai 2008 og er sendt til høring med frist 1.september 2008.

Kirkerådet behandlet saken i sitt møte 4.-6.juni 2008 (sak KR 39/08). Kirkerådet ba om at det til rådets møte i september 2008 utarbeides nærmere regler for valgordningsforsøk i 2009. Kirkerådet ba også om at forslag til de nødvendige endringer i *Regler for valg av Kirkeråd, Kirkemøtets forretningsorden, Statutter for Mellomkirkelig råd og Statutter for Samisk kirkeråd* legges fram i samme møte.

Forslag til valgregler vil bli fremmet for Kirkerådet i septembermøtet som sak KR 46/08 *Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)*.

Saken vil inneholde følgende forslag til valgregler og endringer i tilstøtende regelverk:

- A. Særskilte regler for valg av bispedømmeråd/Kirkemøte i 2009 (disse reglene vil i 2009 tre i stedet for reglene om valg og sammensetning av Kirkemøtet og bispedømmeråd i kirkelovens §§ 23 og 24 og gjeldende Regler for valg av bispedømmeråd)
- B. Særskilte regler for valg av menighetsråd ved valgordningsforsøkene i 2009
- C. Særskilte regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellestråds virksomhet som følge av valgordningsforsøkene i 2009
- D. Særskilte regler for valg av Kirkeråd som følge av valgordningsforsøkene i 2009
- E. Særskilte regler i Kirkemøtets forretningsorden som følge av valgordningsforsøkene i 2009
- F. Særskilte regler i Statutter for mellomkirkelig råd som følge av valgordningsforsøkene i 2009
- G. Særskilte regler i Statutter for samisk kirkeråd som følge av valgordningsforsøkene i 2009

Det vil ikke bli foreslått materielle endringer i forhold til dagens regler for valg av representanter for samisk kirkeliv. En redaksjonell omarbeiding av reglene for valg av bispedømmeråd (og Kirkemøte) vil medføre redaksjonelle endringer i disse reglene.

Et forslag om å avvikle ordningen med å velge 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag, vil ha konsekvenser for status til leder av Samisk kirkeråd og leder av Mellomkirkelig råd. Del E, F og G av Kirkerådets sak 46/08 legges derfor fram for Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd i forkant av Kirkerådets møte. De tre delene har samme bokstavbetegnelse i dette saksdokumentet som i sak KR 46/08.

E. Midlertidige endringer i Kirkemøtets forretningsorden som følge av valgordningsforsøkene i 2009

Det foreslås i sak KR 46/08 del A at det ikke lenger skal velges 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag. Dette er i tråd med arbeidsgruppens forslag i *Styrket demokrati i Den norske kirke*, s. 46 og Kirkerådets vedtak i sak KR 39/08, pkt. 2, annet strekpunkt.

I del F og G trekkes som konsekvens av dette

- at Kirkemøtet ikke lenger skal velge ett medlem med varamedlem på fritt grunnlag til Mellomkirkelig råd - og etter sedvane leder av Samisk kirkeråd på fritt grunnlag som medlem av Kirkemøtet, og
- at leder av Mellomkirkelig råd og leder av Samisk kirkeråd ikke lenger som sådan er medlem av Kirkemøtet, men gis tale- og forslagsrett i Kirkemøtet såfremt de ikke allerede er valgte medlemmer av Kirkemøtet.

Disse forslagene medfører behov for endringer også i Kirkemøtets forretningsorden. Dette berører § 1 – 2, fjerde og femte ledd. Bestemmelsene foreslås endret slik (endringer markert med *kursiv*).

Forslag til endret ordlyd i Kirkemøtets forretningsorden, § 1 – 2, fjerde og femte ledd:

Leder av Mellomkirkelig råd og leder av Samisk kirkeråd møter på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett, såfremt de ikke er valgte medlemmer av Kirkemøtet. 4 representanter for Ungdommens kirkemøte inviteres til å delta på Kirkemøtet, herunder komitémøtene, med tale- og forslagsrett. De tre teologiske fakulteter innbys til å oppnevne en fast representant hver til å ta del ved Kirkemøtet, herunder komitémøtene, med tale- og forslagsrett. Kirkerådets direktør, generalsekretæren i Mellomkirkelig råd, generalsekretæren i Samisk kirkeråd og en representant for Kirkeavdelingen i Kirkedepartementet har talerett i møtet. En representant for Den norske Sjømannsmisjon/Norsk kirke i utlandet og en representant for Døvekirkenes fellestråd har talerett i saker som angår egen virksomhet. Representanter som Den norske kirke har kirkefelleskap med, inviteres til å overvære Kirkemøtet, herunder komitémøtene. Kirkerådet avgjør, etter forslag fra Mellomkirkelig råd, hvilke kirker som inviteres det enkelte år. [...]**

[...] Kirkerådets medlemmer deltar i det første Kirkemøtet i den påfølgende valgperiode, herunder komitémøtene, med tale- og forslagsrett.

*Flyttet opp fra slutten av fjerde ledd

Endringene gjøres foreløpig gjeldende ved valg av Mellomkirkelig råd og ledervalg til Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd på Kirkemøtet 2010, samt for siste ledds vedkommende ved Kirkemøtet i 2012.

F. Midlertidige endringer i statutter for Mellomkirkelig råd som følge av valgordningsforsøkene i 2009

Det foreslås i sak KR 46/08 del A at det ikke lenger skal velges 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag. Dette er i tråd med arbeidsgruppens forslag i *Styrket demokrati i Den norske kirke*, s. 46 og Kirkerådets vedtak i sak KR 39/08, pkt. 2, annet strekpunkt.

Dette forslaget medfører behov for endringer i statutter for Mellomkirkelig råd §§ 5 og 6. I § 5 innebærer dette at bestemmelsen i pkt. b om at rådet (blant andre) består av "Ett medlem med varamedlem valgt på fritt grunnlag av Kirkemøtet", oppheves.

Dette medfører også behov for endring av bestemmelsen i § 6 om at "Lederen er medlem av Kirkemøtet". En tenkelig løsning kunne være å begrense valgbarhet ved ledervalget til valgte medlemmer av Mellomkirkelig råd som også er medlemmer av Kirkemøtet. Arbeidsgruppen har (*Styrket demokrati*, s.55) foreslått at det stilles fritt om ledere av Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd velges blant Kirkemøtets medlemmer eller ikke. Hvis det velges ledere av disse organene som ikke er medlem av Kirkemøtet, foreslår Arbeidsgruppen at vedkommende bør ha tale- og forslagsrett på Kirkemøtet. I saksorienteringen sak KR 39/08 går Kirkerådet inn for Arbeidsgruppens forslag til løsning og ber om at forslag til de nødvendige endringer i *Statutter for Samisk kirkeråd* og *Statutter for Mellomkirkelig råd*, samt i *Kirkemøtets forretningsorden* legges fram på septembermøtet.

I tråd med dette foreslås det her

- at leder av Mellomkirkelig råd (og leder av Samisk kirkeråd), ikke lenger som sådan er medlem av Kirkemøtet, men gis tale- og forslagsrett i Kirkemøtet.

Disse forslagene medfører behov for endringer også i Kirkemøtets forretningsorden. Forslag om slike endringer foreligger i del E.

Forslag til endringer i Statutter for Mellomkirkelig råd §§ 5 og 6:
(Endringer og tillegg er markert med *kursiv*)

§5. Rådet består av

- a. En representant for hvert bispedømme, etter forslag fra bispedømmerådet, valgt av Kirkemøtet. For hver av representantene velges en vararepresentant fra samme bispedømme.
- b. [...] (*utgår*)
- c. En representant for Kirkens Nødhjelp med vararepresentant. Disse velges av Kirkens Nødhjelps styre.
- d. En biskop med vararepresentant oppnevnt av Bispemøtet.
- e. Den norske kirkes medlem(mer) av Det lutherske verdensforbunds råd.
- f. Den norske kirkes medlem(mer) av Kirkenes verdensråds sentralkomité.
- g. Den norske kirkes medlem(mer) av Konferansen av europeiske kirkers sentralkomité.

Representantene i pkt a [...] velges for fire år av gangen med mulighet til gjenvalg.

Representantene i pkt c-d oppnevnes for fire år av gangen.

Rådet trer i funksjon 1. januar året etter at valget har funnet sted.

Ledere i faste underutvalg møter i Rådet uten stemmerett.

§6. Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Den som velges til leder, er samtidig valgt til medlem av Rådet for en periode på 4 år, med mindre lederen faller inn under § 5 e-g.

Leder kan gjenvelges. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i valgperioden. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år.

Såfremt lederen ikke er valgt medlem av Kirkemøtet, møter lederen på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett. Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

Endringene gjøres i foreløpig gjeldende ved valg av Mellomkirkelig råd og ledervalg på Kirkemøtet 2010.

G. Midlertidige endringer i statutter for Samisk kirkeråd som følge av valgordningsforsøkene i 2009

Det foreslås i sak KR 46/08 del A at det ikke lenger skal velges 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag. Dette er i tråd med arbeidsgruppens forslag i *Styrket demokrati i Den norske kirke*, s. 46 og Kirkerådets vedtak i sak KR 39/08, pkt. 2, annet strekpunkt.

Dette forslaget medfører behov for endringer i statutter for Samisk kirkeråd § 6, bestemmelsen om at "Lederen er medlem av Kirkemøtet". Arbeidsgruppen har (*Styrket demokrati*, s.55) foreslått at det stilles fritt om ledere av Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd velges blant Kirkemøtets medlemmer eller ikke. Hvis det velges ledere av disse organene som ikke er medlem av Kirkemøtet, foreslår Arbeidsgruppen at vedkommende bør ha tale- og forslagsrett på Kirkemøtet. I saksorienteringen sak KR 39/08 går Kirkerådet inn for Arbeidsgruppens forslag til løsning og ber om at forslag til de nødvendige endringer i *Statutter for Samisk kirkeråd* og *Statutter for Mellomkirkelig råd*, samt i *Kirkemøtets forretningsorden* legges fram på septembermøtet.

I tråd med dette foreslås det her

- at leder av Samisk kirkeråd (og leder av Mellomkirkelig råd), ikke lenger som sådan er medlem av Kirkemøtet, men gis tale- og forslagsrett i Kirkemøtet.

Disse forslagene medfører behov for endringer også i Kirkemøtets forretningsorden. Forslag om slike endringer foreligger i del E.

*Forslag til endringer i Statutter for Samisk kirkeråd § 6:
(Endringer og tillegg er markert med kursiv)*

§6. Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Leder kan gjenvelges. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i perioden.

Såfremt lederen ikke er valgt medlem av Kirkemøtet, møter lederen på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett.

Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

Endringen gjøres i foreløpig gjeldende ved valg av leder til Samisk kirkeråd på Kirkemøtet 2010.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Endringen vil ikke ha økonomiske konsekvenser. Endringen vil medføre noen mindre endringer i administrative forhold vedrørende Kirkemøtet.

